Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria L

2024/2146

5.8.2024

VYKONÁVACIE NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2024/2146

z 2. augusta 2024

o dočasných núdzových opatreniach, ktorými sa v súvislosti s rokom 2024 stanovuje výnimka z určitých ustanovení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 a delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2017/891 s cieľom vyriešiť konkrétne problémy v sektore vinohradníctva a vinárstva a v sektore ovocia a zeleniny zapríčinené nepriaznivými meteorologickými udalosťami

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 ([1]), a najmä na jeho článok 221 ods. 1,

keďže:

(1) Pretrvávajúce sucho zaznamenané na jeseň 2023, ako aj v zime a na jar 2024, naďalej vážne ovplyvňovalo sektor vinohradníctva a vinárstva, najmä v južnom Taliansku a v Španielsku. Nadmerné zrážky počas dlhých období na jar 2024 v iných výrobných regiónoch, najmä v severnom Taliansku a Francúzsku, bránili vinohradníkom včas vykonať určité operácie. Vinohradníci nachádzajúci sa v príslušných regiónoch teda čelili výnimočným ťažkostiam. Španielsko, Taliansko a Francúzsko informovali Komisiu o tejto situácii a požiadali ju, aby prijala primerané opatrenia v súvislosti s povoleniami na výsadbu viniča, ktorých platnosť uplynie v roku 2024. Tieto závažné udalosti postihli s podobným dosahom aj iné členské štáty, ktoré by tiež mohli označiť svoje vinohradnícke regióny za najviac postihnuté.

(2) Práve mimoriadne sucho rovnako ako nadmerné kumulované zrážky bránili vinohradníkom vo vykonávaní prác vo vinohradoch, ktoré zvyčajne prebiehajú na jeseň, v zime a na jar, ako sú čistenie a príprava pôdy, výsadba nových viničov alebo štepenie. V regiónoch postihnutých mimoriadnym suchom alebo nadmernými zrážkami sa takéto činnosti nemôžu vykonávať, pretože pôda je príliš suchá a podmienky na pestovanie novej výsadby sú príliš nepriaznivé alebo pre nadmerné zrážky nie sú prístupné parcely a nie je možné obrábať pôdu.

(3) V článku 62 ods. 3 prvom pododseku nariadenia (EÚ) č. 1308/2013 sa stanovuje, že povolenia na výsadbu a opätovnú výsadbu viniča sú platné tri roky odo dňa udelenia. V článku 68 ods. 2 prvom pododseku uvedeného nariadenia sa stanovuje, že povolenia udelené po zmene práv na výsadbu majú rovnakú dobu platnosti ako pôvodné práva na výsadbu. V rámci doby platnosti každého udeleného povolenia vinohradníci zvyčajne rozhodnú, aké muštové odrody sa budú v nových vinohradoch pestovať a aké druhy vína sa budú produkovať, na jeseň alebo v zime pripravia pôdu a zaobstarajú si nový vinič, ktorý následne vysadia na jar, keďže jar je najvhodnejším ročným obdobím na výsadbu.

(4) V dôsledku nepriaznivých meteorologických udalostí vinohradníci s povoleniami na výsadbu, ktoré sa mali použiť v regiónoch zasiahnutých suchom alebo nadmernými zrážkami a ktorých platnosť uplynie v roku 2024, nemohli tieto povolenia použiť počas jari posledného roku ich platnosti, tak ako plánovali. Keďže je nemožné predpovedať, ako dlho budú takéto nepriaznivé meteorologické udalosti a ich dôsledky pretrvávať, nie je isté, či uvedení vinohradníci budú mať možnosť použiť svoje povolenia na výsadbu v rámci príslušných dôb platnosti. Vinohradníci by museli vinič zasadiť v horúcom období, a teda v menej vhodnom okamihu vegetačného cyklu, v ťažkých podmienkach a s dodatočnými nákladmi, pričom sektor vinohradníctva a vinárstva už teraz trpí v dôsledku nepriaznivých trhových podmienok.

([1]) Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 671, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj.

(5) Z tohto dôvodu a s cieľom predísť strate povolenia na novú výsadbu alebo rýchlemu zhoršeniu podmienok, za ktorých by sa výsadba musela uskutočniť v regiónoch, ktoré podľa členských štátov v roku 2024 zasiahlo sucho alebo nadmerné zrážky, treba bezodkladne umožniť jednoročné predĺženie platnosti povolení na výsadbu a opätovnú výsadbu, ktorých platnosť uplynie v roku 2024, v regiónoch zasiahnutých suchom alebo nadmernými zrážkami.

(6) Platnosť povolení na výsadbu a opätovnú výsadbu, vydaných podľa článku 64, článku 66 alebo článku 68 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 1308/2013, ktorých platnosť uplynie v roku 2024 a ktoré sa majú použiť v regiónoch, ktoré podľa členských štátov na jar 2024 zasiahlo sucho alebo nadmerné zrážky, by sa preto mala predĺžiť o ďalších 12 mesiacov od ich súčasného dňa uplynutia platnosti v roku 2024, aby sa dotknutým vinohradníkom umožnilo vysadiť vinič v roku 2025.

(7) Vzhľadom na uvedené ťažkosti by sa vinohradníkom v regiónoch zasiahnutých suchom alebo nadmernými zrážkami malo umožniť vzdať sa svojich povolení na výsadbu a opätovnú výsadbu, ktorých platnosť uplynie v roku 2024, bez toho, aby im bola uložená administratívna sankcia uvedená v článku 62 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 1308/2013, ak si už neželajú rozšíriť svoju vinohradnícku plochu.

(8) V dôsledku závažných nepriaznivých meteorologických udalostí, ktoré sa na jar 2024 odohrali v regiónoch viacerých členských štátov, bola dramaticky poškodená produkcia ovocia a zeleniny. Mimoriadne udalosti, konkrétne tuhé mrazy v apríli 2024 v Rakúsku a Česku a mrazy v apríli 2024 a krupobitie v máji 2024 v Poľsku, ovplyvnili významnú oblasť a podiel vnútroštátnej produkcie. Aj produkciu ovocia a zeleniny v iných produkčných regiónoch Únie na jar 2024 vážne zasiahli nepriaznivé meteorologické udalosti.

(9) S cieľom riešiť dôsledky mrazu v apríli 2024 a krupobitia v máji 2024 sa vo vykonávacom nariadení Komisie (EÚ) 2024/2030 ([2]) stanovuje núdzová finančná podpora pre postihnutých výrobcov v sektore ovocia a zeleniny a v sektore vinohradníctva a vinárstva postihnutých nepriaznivými poveternostnými udalosťami v Rakúsku, Česku a Poľsku. Táto finančná podpora je však zameraná na postihnutých výrobcov, pričom nepriaznivé meteorologické udalosti spôsobili ďalekosiahlejšie problémy aj uznaným organizáciám výrobcov v sektore ovocia a zeleniny.

(10) Vzhľadom na tieto závažné nepriaznivé meteorologické udalosti mnohé uznané organizácie výrobcov a združenia organizácií výrobcov v sektore ovocia a zeleniny, ktorých hlavná činnosť sa nachádza v zasiahnutých regiónoch, čelia významnému zníženiu produkcie svojich členov-výrobcov. S cieľom riešiť dôsledky takéhoto zníženia produkcie a zmierniť jeho vplyv na ich status uznania a možné pozastavenie platieb v prípade ich prebiehajúcich operačných programov by organizácie výrobcov, ktoré sa nachádzajú v postihnutých regiónoch mali byť v roku 2024 oslobodené od ustanovení stanovených v článku 11 ods. 2 delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2017/891 ([3]), pokiaľ ide o povinnosť, aby ekonomická hodnota výrobkov predávaných od výrobcov, ktorí nie sú členmi organizácie výrobcov alebo združenia organizácií výrobcov, bola nižšia ako hodnota predávanej výroby organizácie výrobcov alebo združenia organizácií výrobcov.

(11) Opísané dôsledky závažných nepriaznivých meteorologických udalostí v sektore vinohradníctva a vinárstva a sektore ovocia a zeleniny sa nepovažujú za narušenia trhu v zmysle článku 219 nariadenia (EÚ) č. 1308/2013. Priamym vplyvom uvedených meteorologických udalostí je totiž na jednej strane nemožnosť pokračovať v plánovaných operáciách výsadby viniča a na druhej strane drastické zníženie hodnoty činnosti organizácií výrobcov vykonávanej ich vlastnými členmi-výrobcami. Ani jedna z týchto dvoch situácií sa nepovažuje za narušenie trhu. Uvedené situácie nie sú ani dôsledkom chorôb zvierat alebo rastlín ani krízy dôvery spotrebiteľov, na ktoré sa vzťahuje článok 220 uvedeného nariadenia. Situácie, na ktoré má reagovať toto nariadenie, predstavujú

([2]) Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2024/2030 z 23. júla 2024, ktorým sa v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 stanovuje núdzová finančná podpora pre sektor ovocia a zeleniny a sektor vinohradníctva a vinárstva postihnuté nepriaznivými poveternostnými udalosťami v Rakúsku, Česku a Poľsku (Ú. v. EÚ L 2024/2030, 24.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2024/2030/oj).

([3]) Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2017/891 z 13. marca 2017, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, pokiaľ ide o sektory ovocia a zeleniny a spracovaného ovocia a zeleniny, a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1306/2013, pokiaľ ide o sankcie, ktoré by sa mali uplatňovať v týchto sektoroch, a ktorým sa mení vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 543/2011 (Ú. v. EÚ L 138, 25.5.2017, s. 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2017/891/oj).

konkrétne problémy v zmysle článku 221 nariadenia (EÚ) č. 1308/2013, ktoré nemožno jednoducho vyriešiť opatreniami prijatými na základe článku 219 alebo 220 uvedeného nariadenia.

(12) Vzhľadom na rozsah závažných nepriaznivých meteorologických udalostí na jar 2024 a na prevládajúcu neistotu na trhu v určitých regiónoch v sektore vinohradníctva a vinárstva treba zmierniť tieto ťažkosti tým, že sa od udelí výnimka z určitých ustanovení nariadenia (EÚ) č. 1308/2013 a delegovaného nariadenia (EÚ) 2017/891, ktoré sa uplatňujú na povolenia na výsadbu nového viniča, ktorých platnosť uplynie v roku 2024, a na povolenia na opätovnú výsadbu viniča platné a ešte nevyužité v čase nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia v sektore vinohradníctva a vinárstva a na uznané organizácie výrobcov v sektore ovocia a zeleniny v postihnutých regiónoch, a to len v nevyhnutnej miere a len na rok 2024.

(13) Členské štáty by mali Komisiu informovať o vykonávaní tohto nariadenia, aby Únia mohla monitorovať účinnosť ním zavedených opatrení.

(14) Vzhľadom na nevyhnutnosť prijať okamžité opatrenia by toto nariadenie malo nadobudnúť účinnosť dňom jeho uverejnenia v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

(15) Opatrenia stanovené v tomto nariadení sú v súlade so stanoviskom Výboru pre spoločnú organizáciu poľnohospodárskych trhov,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Dočasné výnimky z nariadenia (EÚ) č. 1308/2013, pokiaľ ide o povolenia na výsadbu viniča

1. Členské štáty určia na svojom území regióny produkujúce víno, ktoré boli postihnuté veľkým suchom alebo nadmernými zrážkami v zime a na jar 2024, a to v rozsahu, ktorý bránil vinohradníkom vykonávať potrebné operácie súvisiace s výsadbou viniča v uvedených ročných obdobiach.

2. Odchylne od článku 62 ods. 3 prvého pododseku prvej vety a článku 68 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 1308/2013 platnosť povolení na výsadbu a opätovnú výsadbu udelených v súlade s článkami 64, 66 alebo článkom 68 ods. 1 uvedeného nariadenia, ktorých platnosť uplynie v roku 2024 a ktoré sa majú použiť v regiónoch uvedených v odseku 1 tohto článku, uplynie 12 mesiacov od pôvodného dňa uplynutia ich platnosti.

3. Odchylne od článku 62 ods. 3 prvého pododseku druhej vety nariadenia (EÚ) č. 1308/2013 sa na vinohradníkov, ktorí sú držiteľmi povolení na výsadbu a opätovnú výsadbu, ktorých platnosť uplynie v roku 2024 a ktoré sa majú použiť v regiónoch uvedených v odseku 1 tohto článku, nebudú uplatňovať administratívne sankcie za nepoužitie povolení pod podmienkou, že do 31. decembra 2024 informujú príslušné orgány, že nemajú v úmysle použiť svoje povolenie a neželajú si využiť predĺženie jeho platnosti stanovené v odsekoch 1 a 2 tohto článku.

Článok 2

Dočasná výnimka z uplatňovania článku 11 ods. 2 delegovaného nariadenia (EÚ) 2017/891

Odchylne od článku 11 ods. 2 delegovaného nariadenia (EÚ) 2017/891 sa v roku 2024 na organizácie výrobcov, ktoré sú zasiahnuté nepriaznivými meteorologickými udalosťami z jari 2024, nebude uplatňovať obmedzenie, na základe ktorého môže organizácia výrobcov predávať výrobky výrobcov, ktorí nie sú členmi organizácie výrobcov ani združenia organizácií výrobcov, iba za predpokladu, že ekonomická hodnota tejto činnosti je nižšia ako hodnota jej predávanej výroby.

Článok 3

Oznámenia

1. Členské štáty do 31. marca 2025 oznámia Komisii, či uplatnili alebo neuplatnili výnimky stanovené v článku 1 pre sektor vinohradníctva a vinárstva, a ak je to relevantné, tieto informácie:

a) regióny, v ktorých sa výnimky uvedené v článku 1 ods. 2 a 3 uplatňujú;

b) plochu, na ktorú sa vzťahujú povolenia na výsadbu a opätovnú výsadbu, ktorých platnosť bola podľa článku 1 ods. 2 predĺžená o 12 mesiacov;

c) plochu, na ktorú sa vzťahujú povolenia na výsadbu a opätovnú výsadbu, ktorých platnosť uplynula v roku 2024, a v súvislosti s ktorou sa vinohradník, ktorý je ich držiteľom, podľa článku 1 ods. 3 vzdal predĺženia platnosti.

2. Členské štáty do 31. marca 2025 oznámia Komisii, či uplatnili alebo neuplatnili výnimku stanovenú v článku 2 pre sektor ovocia a zeleniny, a ak je to relevantné, tieto informácie:

a) regióny, v ktorých sa výnimka uvedená v článku 2 uplatňuje;

b) počet uznaných organizácií výrobcov uplatňujúcich výnimky uvedené v článku 2.

3. Oznámenia uvedené v tomto článku sa Komisii zašlú v súlade s delegovaným nariadením Komisie (EÚ) 2017/1183 ([4]).

Článok 4

Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom jeho uverejnenia v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa od 5. augusta 2025.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 2. augusta 2024

Za Komisiu
predsedníčka
Ursula VON DER LEYEN

([4]) Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2017/1183 z 20. apríla 2017 o doplnení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1307/2013 a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 s ohľadom na poskytovanie informácií a predkladanie dokumentov Komisii (Ú. v. EÚ L 171, 4.7.2017, s. 100, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2017/1183/oj).